Vårdutvecklingsregionrådet
Désirée Pethrus (KD)

INTERPELLATIONSSVAR

RS 2021-0281

2021-04-28

Svar på interpellation 2021:22 av Talla Alkurdi (S) om vaccinering mot covid-19 i Region Stockholm

Talla Alkurdi (S) har ställt ett antal frågor om vaccinering mot covid-19 i Region Stockholm. Som svar vill jag anföra följande:

1.Vilka andra vägval och förbättringar anser du borde ha gjorts i regionens förberedelsearbete inför vaccineringen mot covid-19 med tanke på att regionen är sist i landet när det gäller andelen vaccinerade totalt och specifikt äldre?

Regionen började med förberedelserna tidigt. Region Stockholm redovisade sin vaccinationsstrategi redan i oktober 2020 utifrån den kunskap som fanns tillgänglig då. I december 2020 antogs en vaccinationsplan och även andra ärenden har varit uppe för beslut, bl.a. om avgiftsfri vaccinering, dosersättning, planering av breddvaccinering.

Det är inte bristande förberedelser som är orsaken till att statistiken visar lägre andel vaccinerade av totala befolkningen. Regionen kan omöjligen komma i kapp andra regioner så länge vi tilldelas vaccin baserat på åldersgruppen 65+ men statistik redovisar andel vaccinerade av totala befolkningen i regionen. Vi har en ung befolkning. Ingen annan region har den demografin som vi har. Andra har därför inte påverkats lika hårt av denna fördelningsprincip som vi har påverkats.

När det gäller andel vaccinerade bland äldre så kan det sammanfattas med att genomförandet av vaccineringen mött logistiska utmaningar, dels i krav på temperatur vid förvaring, dels i avsaknad av information om vaccinernas stabilitet vid transport i spruta. Därtill har prognoser för leveranser av vaccin som initialt gjordes inte uppfyllts, vilket påverkade mängden individer som kunde vaccineras. Rekommendationerna om vilket vaccin som är lämpligt att ge till vilken åldersgrupp har också reviderats, vilket påverkat förutsättningarna för genomförandet. Dessa faktorer har försvårat vaccineringsprocessen och detta är skälen till att vaccineringen av den aktuella gruppen gått långsammare än vad som initialt planerats och vad som hade varit önskvärt.

Vaccinationsprogrammet mot covid-19 är en komplex vårdinsats av logistiska skäl. Största utmaningen har varit minskade prognoser och skakiga och osäkra leveransplaner. Detta har medfört att vi under en period hade helt nya förutsättningar från dag till dag. Det är då naturligt att kommunikation i alla led inte hänger med. Avsaknaden av viktig information kring leveranser har också medfört att vi inte kunnat svara på många frågor om när, var och hur olika grupper ska vaccineras. Detta ska inte tolkas som att vi inte varit transparenta. All planering och beslut är beroende på tillgång till vaccin.

I dagsläget (28 april 2021) har många äldre blivit vaccinerade. Till exempel är andelen färdigvaccinerade vid SÄBO 86,3 procent. Andelen över 80 år som fått sin första dos är 89,9 procent, i åldrarna 75–79 år: 86 procent, 70–74 år: 77,1 procent.

2.Vad grundande regionen beslutet på om att vaccineringen av äldre med hemtjänst skulle senareläggas? Hur såg bedömningen ut om att den här gruppen äldre inte behövde skyddet lika snabbt som motsvarande grupp i andra regioner?

Regionens bedömning och främsta målsättning är och har alltid varit att de äldre och sköraste ska skyddas först. Det är också därför som hela vaccinationsprogrammet startade med vaccinering inom särskilda boenden för äldre samt personal inom kommunal vård och omsorg som arbetar nära de sköra äldre.

Vidare har regioner tagit olika vägar för att uppnå en effektiv vaccination av sina äldre invånare utifrån respektive regions förutsättningar. I delredovisningen av Folkhälsomyndighetens prioriteringsordning som presenterades i dec 2020, ”Nationell plan för vaccination mot covid-19”, var Folkhälsomyndigheten tydlig med att rekommendationen är ett stöd till regionernas egna beslut om vaccination mot covid-19 och ett underlag för att kunna ta beslut utefter olika förutsättningar. Vid den tidpunkten fanns inga tecken på vaccinbrist utan prognoser pekade på stora volymer av så väl kylt som fryst vaccin i närtid. Region Stockholms plan var därför att använda kylt vaccin (Astra Zeneca) för vaccinationer i hemmet, dels för att det skulle passa bättre rent logistiskt i en stor region som Stockholm med vaccinationer på många vårdcentraler och dels för att vid den tidpunkten saknades data kring transport av tillgängligt vaccin (Pfizer) i spruta och transport av vaccin i injektionsflaskor skulle innebära många kassationer. Först senare fick vi besked från företaget att vaccinet klarade att transporteras i spruta och kunde därmed börja använda vaccinet för vaccinering i hemmet.

3.Varför valde Region Stockholm att inte ha en öppen och transparent beslutsprocess när gruppen äldre med hemtjänst och hemsjukvård prioriterades ner i fas ett?

Regionen har aldrig prioriterat ner de äldre. Tvärtom, vi har använt det vaccin vi har fått för att skapa ett så bra skydd som möjligt kring dessa äldre patienter – detta genom snabb och effektiv vaccinering av hemtjänstpersonalen och omsorgspersonalen, i väntan på Astra Zenecas vaccin som planerades användas för vaccinering i hemmet och på vårdcentralerna.

4.Hur drar Region Stockholm lärdom av andra regioner där vaccineringen går snabbare gällande t ex användandet av mobila enheter vid äldres vaccinering, kunskap kring hantering av stötkänsligt vaccin, administrativt stöd till vårdcentralerna etc.?

Vår bedömning är att det inte är ovan nämnda faktorer som är orsakerna till en snabbare vaccinering av äldre i andra regioner. Den främsta orsaken är att andra regioner inte har haft lika stor andel vårdpersonal, samtidigt som vi fått vaccin tilldelat baserat på andelen äldre.

Tilldelningen av vaccin till regionerna baserades, fram till och med vecka 9, på andelen 70 år eller äldre. Från vecka 10 baseras fördelningen på hur stor andel av befolkningen som är 65 år eller äldre. Stockholm är en region med en yngre befolkning. Den grupp som initialt skulle prioriteras för vaccinering omfattade dock inte bara gruppen äldre utan även personalen som arbetar nära dessa äldre samt viss sjukvårdspersonal. Stockholm är med god marginal landets folkrikaste region, med ett stort antal anställda inom prioriterad hälso- och sjukvård. Sammantaget innebär detta att Region Stockholm, relativt den grupp som prioriterats för vaccinering i fas 1, har fått färre vaccindoser än stora delar av landet.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 28 april 2021

Désirée Pethrus